

Školní vzdělávací program

1

Montessori mateřská škola a klub Kladno

I. Identifikační údaje

Název: Montessori mateřská škola a klub Kladno, z. s.

Sídlo: V. Burgra 136, Kladno

Pracoviště: Obránců míru 2666, Kladno

Zřizovatel: Montessori mateřská škola a klub Kladno, z. s., IČ: 039 74 936, V. Burgra 136, Kladno

Ředitelka: Petra Líbová

II. Charakteristika školy

Popis budovy a zahrady

Budova je jednopodlažní s dvěma únikovými východy, centrálním dálkovým vytápěním a možností přímého odvětrání ze všech místností. Budova je situována v sídlištní zástavbě s dobrou občanskou vybaveností. Parkování je možné na přilehlém veřejném parkovišti.

Součástí MŠ je školní jídelna-výdejna.

Kapacita školy a školní jídelny-výdejny je 30 dětí.

Pro všechny děti je společná šatna a sociální zařízení, které bylo v roce 2014 zrenovováno. Zaměstnanci mají k dispozici šatnu, sociální zařízení a sklady pomůcek.

Školní zahrada je oplocená, vstup na ní je možný zvenku i zevnitř budovy. V docházkové vzdálenosti je les Dlouhé boroviny a lesopark Bažantnice s potokem a rybníkem. V okolí jsou využitelná dětská hřiště ve správě magistrátu města Kladna. Zahrada má atypický tvar písmene „U“. Projekt na její uspořádání (přírodní zahrada) zhotovila Ing. Markéta Lážnovská a byl realizován společně s rodiči za finanční podpory nadace Partnerství, program „Zelené oázy“ ve šk. roce 2016/17

Vybavení školy

Třída je vybavena kvalitním dřevěným nábytkem, stoly a židle jsou přizpůsobeny výšce dětí ve věkové smíšené třídě 3-6 let. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí. Vhodným doplněním je polootevřená místnost oddělená od dalšího prostoru třídy dvoukřídlovými dveřmi umožňujícími klidnější zázemí pro děti během dne a stále dostupná zahrada.

Třída je vybavena vzdělávacím materiálem a pomůckami dle pedagogiky Dr. Marie Montessori.

Podmínky a organizace vzdělávání

Vzdělávací proces je organizován v jedné třídě. Je zajištěn pravidelný denní rytmus, který je však současně flexibilní a přizpůsobuje se aktuálně vznikajícím potřebám školy či dětí.

Činnosti probíhají individuální, skupinovou i frontální formou.

Provozní doba MŠ: 7.00–17.00 hodin

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku.

Děti jsou náležitě poučeny o podmínkách platných pro bezpečný pohyb a fungování v daných prostorech – viz Školní řád a Poučení o bezpečnosti.

Ve třídě je vždy přítomen pedagog, který s dětmi pracuje.

Organizační zajištění chodu naší mateřské školy umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity, veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost se uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí a vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Zapojujeme děti do organizace činností, podporujeme je v otužování prodlouženým pobytem venku.

Denní program zahrnuje:

- a/ základní péči – příjem a propouštění dětí, pobyt venku, hygienu, stolování, spánek a odpočinek dětí.
- b/ vzdělávací a herní činnosti a pohybové aktivity – spontánní, v interiéru nebo při pobytu venku
- c/ vzdělávací činnosti programově řízené – společně, v menších skupinkách, individuálně

Uspořádání dne (rámcový denní rozvrh)

7,00 do 8,30 hod. příchod dětí do MŠ

do 10,00 hod. – dopolední pracovní blok, v němž si děti samy vybírají aktivity souladu s Montessori pedagogikou, na nichž budou pracovat. Součástí tohoto bloku je dopolední svačina a převlékání pro pobyt venku.

10,00-12,00 hod. – pohybové aktivity, pracovní činnosti a hry venku

12,00-13,00 hod. – oběd a úklid po obědě (odchod některých dětí domů)

13,00-14,00 hod. – odpočinkový režim, spánek (dle potřeby dětí)

13,30-17 hod. – odpolední blok – činnosti s Montessori pomůckami, volná hra, výtvarné činnosti, příp. pobyt venku. Součástí tohoto bloku je odpolední svačina.

3

Personální a pedagogické zajištění

Ředitelka: Petra Líbová, jmenovaná k 1. 9. 2021

Na pracovišti MŠ Kladno působí 5 pedagogických pracovníků (vč. ředitelky školy).

Práce zaměstnanců MŠ

Všechny učitelky vypracovávají školní vzdělávací program, který se projednává a schvaluje na pedagogické radě. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny v pracovních náplních. Komunikační a informační systém uvnitř mateřské školy i navenek je zakotven v organizačním řádu školy.

Ředitelka školy kontroluje řízení pracoviště MŠ prostřednictvím návštěv, o nichž pořizuje záznamy a provádí kontrolu PO a BOZP pracovníků školy. Učitelky se účastní pravidelně porad vedení školy, problémy se snažíme řešit včas. Ředitelka dává učitelkám plnou pravomoc v nákupu učebních pomůcek /dle finančních možností/ nebo při věcném uspořádání třídy apod. Ředitelka školy vypracovala evaluační systém, kontrolní a evaluační činnosti se budou provádět tak, aby zahrnovaly všechny stránky chodu mateřské školy a tím byly užitečné a smysluplné.

Všichni pedagogové mají předepsanou kvalifikaci. Dále se sebevzdělávají, pracují jako tým, jednají a pracují profesionálním způsobem. Škola realizuje další vzdělávání pedagogů, zejména v pedagogice Montessori. Dále vyhledáváme vzdělávání na aktuálně řešená témata – např. inkluze, logopedická prevence, školní zralost a připravenost, poruchy učení, chování atd.

Spolupráce s rodiči

Je pro nás důležité zapojit rodiče do dění v mateřské škole – účast na různých programech a akcích pořádaných školou, vzájemná komunikace – pedagog x rodič, oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění. Při podporování rodinné výchovy a pomoci rodičům v péči o dítě, nabízíme rodičům besedy o otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí vycházejících z poznatků pedagogiky Montessori.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje na webových stránkách školy (informace pro rodiče dětí zapsaných do MŠ jsou chráněny heslem), e-mailovými zprávami, měsíčním newsletterem. Potřebné informace také získávají na nástěnkách v MŠ.

Učitelky a asistentky spolupracují s rodiči integrovaných dětí a koordinují postupy, které dětem usnadní fungování ve školním kolektivu a připraví je k úspěšné školní docházce.

Přijímání dětí do naší mateřské školy

Termín zápisu a kritéria přijímání dětí jsou předem stanoveny ředitelkou školy a jsou dostupná na webu školy. Termín zápisu je také oznámen Vyhláškou Statutárního města Kladna – termínově přizpůsobujeme zápis městským MŠ.

Děti s individuálními vzdělávacími potřebami včetně dětí nadaných

Pokud učitelky na základě pozorování dítěte vyhodnotí potřebu podpory dítěte v některé vzdělávací oblasti, zpracovávají plán pedagogické podpory, který je nastaven nejdéle na 3 měsíce. Realizují jej pedagogové ve třídě. Zvýšenou pozornost věnují dětem s odlišným mateřským jazykem (nedostatečnou znalostí českého jazyka) již od nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou mají na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, a uzpůsobí tomu didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka. Poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. V naší MŠ působí jedna z učitelek jako rodilá mluvčí a komunikuje s dětmi také v anglickém jazyce.

2.– 5. stupeň podpurných opatření je nastavován v případě doporučení školského poradenského zařízení.

Na základě výsledků vyšetření dítěte specializovaným pedagogickým pracovištěm (Pedagogicko-psychologická poradna, Speciální pedagogické centrum) a konzultací s rodiči tvoří MŠ Individuální vzdělávací plán. Uplatňují se principy diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání. Naplňování cílů IVP učitelky konzultují na poradách a na setkání s rodiči.

Při pochybnostech mají rodiče právo na projednání s ředitelkou školy a specializovaným poradenským pracovištěm.

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, zajistí MŠ podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Učitelky se zaměřují zejména na srozumitelnou

a odpovídající úroveň komunikace a jasné strukturování denního režimu, respektují individuální potřebu odpočinku. Obecně ale těmto dětem nabízíme docházku do našich dětských skupin.

III. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program vychází z pedagogiky italské lékařky a pedagožky Dr. Marie Montessori. Jde o vzdělávání založeném na využití tzv. absorbující mysli, senzitivních fází, smyslovém vnímání, pozorování a individuálním přístupem. Role učitele je v nenápadném vedení a taktní pomoci, aby dítě vlastními silami a svým tempem získalo nové vědomosti a dovednosti. To ostatně vyjadřuje i motto celé Montessori pedagogiky: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“. Postupuje se vždy od konkrétního k abstraktnímu. Pro jednotlivé okruhy jsou speciálně vyvinuté velice názorné pomůcky, které usnadňují pochopení nových jevů, ale také zásadní měrou přispívají k hlubšímu a trvalejšímu uchování nově nabytých zkušeností a vědomostí.

Výuka je založena na individuálním přístupu k dítěti. Děti tak získávají základy kvalitního všeobecného vzdělání dle svých předpokladů a možností. Celý systém pedagogiky Montessori podněcuje dítě k reálnému poznání těchto svých možností a schopností a tím vyvolává u dětí touhu se dále vzdělávat. Děti se v tomto pojetí učí rozvíjet samostatnost, sebedůvěru a pocit zodpovědnosti za sebe, druhé i své prostředí. Učí se toleranci, úctě k lidem i k přírodě, schopnosti komunikovat a konstruktivně řešit problémy.

1) Dítě a jeho tělo – oblast biologická

Lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce, včetně pohlavních), jeho vývoj a změny (narození, růst těla a jeho proměny); zdravé životní návyky (pohybové činnosti a sport – mimo jiné plavání, bruslení, tělesná všestrannost, turistika, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny); ochrana osobního zdraví (péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění), ochrana bezpečí (varování před úrazy, nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy); sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid); věci kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné pomůcky, hudební nástroje, pracovní pomůcky, jejich užívání).

2) Dítě a jeho psychika – oblast psychologická

Dorozumívání mezi lidmi (zvuky, gesta, řeč, slova, věty, písmena, čísla, symboly), sdělování (knížky, film, divadlo); předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chuť, vůně, zvuky, funkce předmětů); číselné a matematické pojmy (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství); prostorové pojmy a souvislosti (ted, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok); lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly); každý je jiný (přirozená různost lidí); já (individuální charakteristiky, osobnost, právo být sám sebou).

3) Dítě a ten druhý – oblast interpersonální

Vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí); rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat); mateřská

škola (prostředí, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarádi); pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

6

4) Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní

Svět lidí, kultury, umění, práce: společenské role (dítě, dospělí, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním); pravidla vzájemného styku, ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady; práce, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání); kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije, lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví); rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země, národy a kultury, multikultura).

5) Dítě a svět – oblast environmentální

Životní prostředí, svět přírody, vědy, techniky: prostředí, v němž dítě žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy); příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě); látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály); životní prostředí a jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolní krajinu, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody); věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává); co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, s látkami ohrožující zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující); rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, hory, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír).

Popis činností uzpůsobených k získání kompetencí – obecně

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se dítě učí vážit si života a zdraví, pečovat o ně, upevňovat hygienické návyky a prostřednictvím pohybové aktivity dosáhnout duševní pohody a vyrovnanosti. Dále se dítě učí poznávat samo sebe a připravovat se na budoucnost. Také rozvíjí kamarádské vztahy, poznává život ve společnosti a učí orientovat se v něm. Prostřednictvím situací a na základě prožitků se dítě učí poznávat vše, co ho obklopuje – ať živá či neživá příroda, její ochrana, pochopit souvislosti toho, co se kolem děje. Dále se učí, že vlastním přičiněním může ovlivnit kvalitu života, řešit vzniklé situace a problémy, umět nabízet přirozenou pomoc.

Metody a formy vzdělávání v mateřské škole

Vzdělávání uskutečňujeme celodenně a využíváme pomůcek a metod Montessori pedagogiky.

Dopolední činnosti probíhají formou samostatného výběru činností dítětem v rámci pedagogy naplánovaných tematických celků, které na sebe navazují. Využíváme situačních momentů, respektujeme přání, potřeby a zájmy jednotlivých dětí. Usilujeme o to, aby se děti vzdělávaly přirozeně a neformálně, hravými činnostmi, ve kterých se prolínají všechny vzdělávací okruhy

Preferujeme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání – zejména pozorování, experimentování, praktické činnosti, prožitkové učení převážně v individuální, skupinové, ale i frontální formě. Součástí vzdělávání jsou akce školní i mimoškolní, které cíleně doplňují, obohacují vzdělávací proces. Jedná se zejména o plavecký kurz, bruslení, turistiku, jednoduchou gymnastiku, jógu..., které jsou v nabídce pro všechny děti bez rozdílu věku. Vzdělávání dětí realizujeme podle plánu, který je zpracován v blocích – dle ročních období, úkolů Montessori a v návaznosti na ŠVP.

• Třístupňová výuka (lekce)

Třístupňová lekce pochází od J. Seguina. Děti se díky ní velmi jednoduše učí nová slova. První stupeň je pojmenování. To, co má dítě v ruce, dostává jméno (To je krátké. To je dlouhé.). Druhý stupeň je rozpoznání a slouží k upevnění nového slova či představy (Podej mi dlouhou. Dotkni se krátké. Zvedni. Polož. Ukaž. Schovej. atd.). Třetí stupeň je ověřování. Ptáme se: Co to je? Jaké to je? Tyto tři kroky jsou v Montessori třídách zábavnou formou, jak se naučit něco nového. Třístupňová lekce je hravou a zábavnou jazykovou prezentací.

• Izolace jedné vlastnosti

Využití je zejména v oblasti smyslové výchovy. Izolovaná vlastnost musí být zřetelně vyjádřená. Vzniká tak výrazný, a tím snadno postižitelný rozdíl. V dalších úkolech je tatáž vlastnost pravidelně odstupňována, úkoly jsou postupně stále obtížnější, dítě při jejich plnění dosahuje větší vnímavosti a pozornosti.

• Práce s chybou

Základním postupem při činnosti v předškolním vývojovém období je pokus a omyl. Dítě se učí v obou případech – v situaci omylu i v situaci správného řešení. Chyba je chápána jako běžný, přirozený projev v procesu učení, jako užitečná součást řešení problémů a jako bohatý zdroj nových poznatků. Materiály a pomůcky mají být připraveny tak, aby si dítě vždy samo mohlo zkontrolovat správnost řešení, najít a opravit chybu. Děti nejsou za chyby záporně hodnoceny. Učitel by neměl používat negativní hodnocení, ale například nabídnout dítěti znovu tentýž materiál, aby mělo možnost si samo všimnout svých chyb a opravit je.

• Práce s pochvalou

Vztah dospělého a dítěte v Montessori pedagogice a výchově předpokládá láskyplný přístup učitele ke každému dítěti. Učitel se snaží používat diferencovaně jazyk tak, aby nehodnotil a neposuzoval, ale dával přitom najevo, že dítě získalo novou dovednost nebo mu projeví náklonnost, účast. Každé dítě potřebuje pocit jistoty, bezpečí, úspěšnosti, aby si ho někdo všimal a aby mělo radost a cítilo sebeuspokojení ze své práce; ale neustálé kladné či záporné hodnocení ze strany dospělých potom omezuje jeho svobodnou volbu činnosti a sebevědomí. Ocenění jako vyšší forma pochvaly je využíváno zejména u nových a nejistých dětí k navození pocitu bezpečí a jistoty.

S oceněním se zachází přiměřeně proto, aby se na něm dítě nestalo závislé. Dítě má cítit sebeuspokojení z práce, kterou dělá; nedělat práci pro uspokojování představ dospělého, pro pochvalu nebo známky. Předškolní děti mají největší radost ze samotné práce, pro školní děti je pak výsledek největší odměnou. A

celkový láskyplný vztah a přístup dospělého k dítěti je vlastně sám o chvále. Cílem je, aby děti dělaly to, co je vnitřně uspokojuje.

Ve výchově a vzdělávání dětí uplatňujeme principy dle Montessori pedagogiky

- připravit prostředí orientované na dítě
- postupovat od jednoduchého ke složitému
- přecházet od konkrétního poznání k abstrakci
- dát dítěti čas na rozmyšlenou
- poznávat prostřednictvím všech smyslů, rozdělení pomůcek do sekce jazyk, praktický život, smyslová výchova, matematika
- dát možnost volby, výběru činností
- rozvíjet samostatnost a důvěru ve své schopnosti
- chápat, že dítě má právo říci „ne“
- vést k ohleduplnosti k věcem, druhým a ke svému okolí
- věřit dítěti, že to dokáže
- dát dítěti právo na vlastní prostor

Rámcové cíle, které jsou naplňovány těmito prostředky (metodami a formami práce), řešíme uplatňováním těchto zásad

- respektováním přirozených lidských a základních sociálních vývojových potřeb
- vnímáním každého dítěte jako jedinečné bytosti, které má právo rozvíjet se a učit v rozsahu svých možností a potřeb – vzdělávání je založeno na individuálním rozvoji jednotlivých dětí.
- učením na základě prožitku a zkušenosti, prostřednictvím vlastní činnosti dětí tzv. prožitého učení (učení pojmenovávat konkrétní věci, děje – vyjádřit své pocity, vyjádřit, co se stalo, co se děje)
- upřednostněním prožitku před výkonem, procesu před výsledkem
- vytvářením rovnováhy mezi řízenými činnostmi a spontánními hrami zařazováním nepřímo řízených činností
- využíváním náhodně vzniklých situací (situačním učením)
- rozvíjením komunikace a spolupráce mezi dětmi, sociálním učením
- rozvíjením emoční inteligence – umět se podívat na situaci očima druhého, vcítit se do něj, zabývat se jím, když potřebuje a ne až bude mít čas
- svým vlastním vzorem
- podporou zájmu rodičů o dění v mateřské škole

Kompetence, které dítě získává

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy uvědomuje si svá práva a práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobí se jim
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce a úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se děje; je otevřený aktuálnímu dění
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním na něm se podílí a že je může ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje a druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

Ústřední myšlenky Montessori pedagogického systému jsou

- **Dítě je tvůrcem sebe sama**

Dítě samo má rozhodující vliv na svůj vývoj svým „naprogramováním“ a vlastní aktivitou se podílí největší měrou na utváření sebe sama. Ačkoliv se vyvíjí v kontaktu s prostředím, z něhož čerpá podněty, ovlivňují ho lidé v blízkém okolí, přesto pouze ono samo určuje, které podněty, jakým způsobem a kdy ovlivní jeho jednání.

- **Pomoz mi, abych to dokázalo samo**

Není úkolem dospělých formovat dítě, odstraňovat mu z cesty překážky, nebo jím dokonce manipulovat, ale udělat vše pro to, aby vlastními silami a svým tempem získávalo nové vědomosti a dovednosti, vrůstalo do světa, který ho obklopuje.

- **Ruka je nástrojem ducha**

Práce rukou je základem pro pochopení věcí a jevů, rozvoj myšlení a řeči – v průběhu každého učení se musejí spojovat tělesné a duševní aktivity. Při osvojování nového učiva, při získávání nových poznatků je třeba vycházet od konkrétního poznání a manipulace s věcmi.

- **Respektování senzitivních (citlivých období)**

Senzitivní období označují dobu, v níž je dítě obzvláště citlivé a jakoby „připravené“ pro získávání určitých dovedností. V tomto období získává dítě znalosti a dovednosti bez úsilí a hladce. Není-li takové období využito, senzitivita mizí – schopnost se učit samozřejmě trvá, ale toto učení už bývá dítětem vnímáno jako namáhavé.

- **Svobodná volba práce**

Dítě samo rozhoduje, co bude dělat, s kým bude pracovat a jak dlouho bude pracovat. Úkolem pedagoga je příprava optimálního prostředí a pomůcek. Svoboda však není libovůle, nýbrž má své hranice v životě psychickém i fyzickém. Bez omezení nemůže probíhat seberealizace, vývoj inteligence, rozvoj osobnosti. Cílem pedagogické práce je vést dítě na cestě k nezávislosti, napomáhat v utváření svobodné lidské bytosti. Bylo by nedorozumění chápat svobodu jako ponechání dítěte sobě samému. Svobodné není dítě, které se v jakémkoli prostředí chová tak, jak ho napadne. Je třeba dítěti vytyčit hranice pro jeho činnost.

- **Připravené prostředí**

Pracovní místo, pomůcky, předměty k manipulaci je třeba uspořádat tak, aby umožňovaly osvojení nových poznatků samostatně, bez vnější pomoci. Je-li získání dovednosti rozloženo na tak malé kroky, které dítě může provádět bez pomoci dospělého, pak nepotřebuje dlouhý výklad, ale je schopno samostatně dojít k cíli.

- **Polarizace pozornosti**

Dítě je schopno soustředit se intenzivně a dlouhodobě na práci, která ho zaujme. Polarizace pozornosti je základem učení. Celostní učení – člověk je jednotou tělesného a duševního. Vzájemné působení tělesné a duševní aktivity se musí promítat i do procesu učení.

Prostředky v celcích, jimiž se popsané kompetence dětem zprostředkují, jsou specifikovány v ročním plánu vzdělávacích činností, který je přílohou tohoto ŠVP. Na jeho základě pedagogové tvoří menší celky – týdenní plány, kde plánují konkrétní činnosti ve třídě.

IV. Evaluační systém MŠ

PLÁN EVALUACE			
PŘEDMĚT	PROSTŘEDKY A TECHNIKY	ČASOVÝ PLÁN	ODPOVĚDNOST
ŠVP	Pedagogická rada, porady vedení školy	- průběžně - na konci šk. roku	ředitelka
materiální podmínky	porady vedení školy	- červen – vyhodnocení šk. roku - průběžně, když nastane potřeba	ředitelka
vyhodnocování plánování výchovně-vzdělávacích činností	- týdenní plány - záznamy v třídní knize - porady ve třídách	průběžně	učitelky/asistentky
vyhodnocování individuálního rozvoje dětí	- záznamy o dětech - porady ve třídách	průběžně, min. 2x ročně (leden, červen)	učitelky/asistentky
vzdělávání pedagogů	doplňování odbornosti, sdílení poznatků, závěry pro další práci	průběžně	ředitelka
spolupráce s rodiči	schůzky s rodiči komunitní akce a výlety informování rodičů o dění v MŠ, vzdělávání rodičů v pedagogice Montessori	průběžně	ředitelka/ved. učitelka

Školní vzdělávací program projednán a schválen na pedagogické radě dne 31. 8. 2023.

12

Ředitelka: Petra Líbová

Pedagogický tým:

Romana Rybářová

Mgr. Zuzana Lejsalová

Judith Osweto

Pavla Sirůčková